

kan ikke accepteres, og den er ej heller i overensstemmelse med Rådets resolution af 18. juni 1992. ØSU

henstiller til Kommissionen, at den omgående drager de nødvendige konsekvenser.

Bryssel, den 28. januar 1993.

Susanne TIEMANN

*Formand for*

*Det økonomiske og sociale Udvalg*

### Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets beslutning om en overvågningsmekanisme for emissionen af CO<sub>2</sub> og andre drivhusgasser i Fællesskabet

(93/C 73/13)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 22. juni 1992 under henvisning til EØF-traktatens artikel 130 S at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for miljø-, sundheds- og forbrugerspørgsmål, som udpegede Augusto Da Silva til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. januar 1993.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 302. plenarforsamling af 27.-28. januar 1993, mødet den 28. januar, uden stemmer imod og med 4 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

#### 1. Baggrunden for forslaget

1.1. En ordentlig vurdering af alle konsekvenserne af det foreliggende forslag om en overvågningsmekanisme for emissionen af CO<sub>2</sub> og andre drivhusgasser kræver, at det undersøges:

- i relation til EF's tidligere holdninger og beslutninger på dette område, og især den forpligtelse, energi- og miljøministrene indgik på rådsmødet den 29. oktober 1990 om at stabilisere CO<sub>2</sub>-emissionerne på 1990-niveauerne inden år 2000,
- i lyset af de nuværende emissionsniveauer og de sandsynlige tendenser for de kommende år,
- i snæver sammenhæng med den igangværende internationale debat om dette spørgsmål, indførelsen og harmoniseringen af kontrol- og målemetoder på nationalt, EF- og internationalt plan samt medlemsstaternes og de berørte parters, og herunder de direkte involverede samfunds- og erhvervsgrupper, beredvillighed og forpligtelser,

— i relation til den strategi, Kommissionen foreslår — med passende hensyntagen til dens mere specifikke karakter — for at begrænse emissionerne og forbedre energieffektiviteten, hvor der ud over SAVE- og ALTENER-programmerne lægges op til eventuelt at vedtage fiskale foranstaltninger <sup>(1)</sup>.

1.2. ØSU har altid støttet og værdsat den forskning og det omfattende arbejde, der er udført på dette område, de positive erfaringer, der er indhøstet, de mange data, der er indsamlet, og analyser, der er opstillet, samt bestræbelserne for at overvinde vanskeligheder og meningsforskelle og blive enige om fælles foranstaltninger. De betydelige forsinkelser, der er indtrådt, skyldes både problemets komplekse karakter og de vedvarende uoverensstemmelser mellem medlemsstaterne og forskellige sektorer om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes i fællesskab eller individuelt, samtidig med at der tages hensyn til de forskellige udviklings- og forureningsniveauer og til kravet om en ligelig fordeling af fordele og ulemper. ØSU udtrykker derfor tilfredshed

(1) SEK(91) 1744 endelig udg., KOM(92) 246 endelig udg., KOM(92) 180, 182, 226 endelig udg.

med det foreliggende forslag, som yder et vigtigt bidrag til at få løst disse problemer via effektive, koordinerede og integrerede foranstaltninger.

## 2. Aktualitet og resumé af forslaget

2.1. Forslaget er blevet udarbejdet og drøftes på et tidspunkt, hvor:

- 1) debatten om drivhuseffekten er taget til, men hvor man desuden på EF- og internationalt plan er ved at blive enige om, hvilke skridt der skal tages, samt hvor store omkostninger de enkelte lande skal afholde,
- 2) nogle af de procedurer, løsninger, tidsplaner og frister, som forslaget omfatter, er blevet præciseret, hvilket gør det lettere for medlemsstaterne at acceptere og gennemføre det,
- 3) debatten før, under og efter Rio-Konferencen har bidraget til at skabe en afklaring og en international bevidstgørelse om problemet.

2.2. Via et sæt foranstaltninger, der omfatter overvågningsmekanismen, har EF som et realistisk minimumsmål sat sig for at få stabiliseret EF's emission af CO<sub>2</sub> og andre drivhusgasser på 1990-niveauerne inden år 2000. Dette mål ligger på linje med Konventionen om Klimaændringer, der blev underskrevet i Rio, og som for nylig blev ratificeret af USA.

2.3. Kommissionen støtter sig blandt andet på resultaterne af årelange forsøg (f.eks. CORINE-programmet om dataovervågning) og på EUROSTAT-statistikker samt på OECD's og IPCC's (Intergovernmental Panel on Climate Change) arbejde med harmonisering af de anvendte metoder. Den foreslåede overvågningsmekanisme består af fem hovedelementer:

- 1) nationale programmer, der udarbejdes af medlemsstaterne,
- 2) Kommissionens evaluering af de nationale programmer på baggrund af stabiliseringsaftalen,
- 3) Opfølgning af gennemførelsen af de nationale programmer ved hjælp af et dataindberetningssystem,
- 4) oprettelse af et register over emissionen af drivhusgasser,
- 5) oprettelse af et rådgivende udvalg, bestående af repræsentanter for medlemsstaterne.

## 3. Emissionen af CO<sub>2</sub> og andre drivhusgasser i Europa og i verden: data og vurderinger

### 3.1. Drivhuseffekt og indflydelse på klimaet

I de sidste ti år er kuldioxidniveauerne i verden steget med 20 %. Også for andre drivhusgassers vedkommende (metan, dinitrogenoxid og CFC), kan der konstateres en stigning. Dette virker ind på jordens temperatur. Ifølge IPCC er temperaturen i de sidste hundrede år steget med 0,3°-0,6°. En fordobling af kuldioxidniveauerne i de kommende tiår kunne medføre en yderligere stigning på 1,5°-4,5°, hvilket ville få alvorlige konsekvenser.

### 3.2. CO<sub>2</sub>-emissionen efter land og landegrupper

I 1989 udgjorde CO<sub>2</sub>-emissionen 61 % af drivhusgase-emissionen. Heraf var EF ansvarlig for 13 %, USA for 23 %, Østeuropa for 25 % og Japan for 5 % <sup>(1)</sup>. Ifølge de seneste prognoser forventes CO<sub>2</sub>-emissionen — hvis der ikke skrives ind — at stige med 13,5 % i perioden 1990-2000 <sup>(2)</sup>. Fra 1986 til 1990 steg emissionen i EF med 4 % efter at have været stabil fra 1970 til 1985 <sup>(3)</sup>. Disse ændringer afspejler først og fremmest ændringer i oliepriserne.

### 3.3. Forholdet mellem befolkning, ressourcer og CO<sub>2</sub>-emission

20 % af verdens befolkning forbruger 80 % af ressourcerne og forårsager 80 % af forureningen. Det er især de industrialiserede lande, der er ansvarlige for drivhuseffekten. USA med sine 5 % af verdens befolkning forbruger 25 % af energien og tegner sig for 23 % af al CO<sub>2</sub>-emission. Indien med 16 % af verdens befolkning ejer kun 1 % af verdens ressourcer, forbruger 3 % af al energi og er ansvarlig for 3 % af CO<sub>2</sub>-emissionen. Man må imidlertid være opmærksom på udviklingen og antage, at der med det voksende energiforbrug i udviklingslandene vil ske en hurtig stigning i deres emissionsniveau. Inden for de sidste 30 til 40 år kunne anvendelsen af kul som energikilde til at fremme den økonomiske vækst i Kina i sig selv føre til en fordobling af de menneskeskabte CO<sub>2</sub>-emissioner, omend emissionen pr. capita i Kina fortsat vil ligge langt under, hvad den gør i sådanne lande som Italien og Frankrig.

## 4. Bemærkninger og generelle vurderinger

4.1. Med forbehold af nedenstående bemærkninger godkender ØSU både selve forslaget og den generelle begrundelse herfor.

<sup>(1)</sup> SEK(91) 1744 endelig udg.

<sup>(2)</sup> Energy in Europe: A view to the future. (Energi i Europa: Et kig ind i fremtiden) (september 1992) EF-Kommissionen, GD XVII.

<sup>(3)</sup> Eurostat »Miljøstatistikker« 1989.

#### 4.2. EF-tiltag

4.2.1. Beslutningen om at begrænse emissionerne begrundes i en meddelelse fra Kommissionen<sup>(1)</sup> med, at det på nuværende tidspunkt ikke blot er urentabelt at fjerne CO<sub>2</sub> fra emissionerne, men metoderne hertil er endnu langt fra tilstrækkeligt udviklede på teknisk plan. Den praktiske løsning på kort og mellemlang sigt er derfor at begrænse det voksende forbrug af fossile brændstoffer, forbedre energieffektiviteten samt fremme de vedvarende energikilder.

4.2.2. ØSU foreslår under alle omstændigheder, at EF mere konsekvent fremmer forsknings- og udviklingsindsatsen på EF-plan samt anvendelsen af ikke-forurenende teknologier og processer ved brug af fossile brændstoffer, for så vidt som disse vedbliver med at spille en rolle fremover.

4.2.3. ØSU kan støtte denne pragmatiske og realistiske indfaldsvinkel, men den bør underbygges af en forpligtelse til at indhente de opståede forsinkelser gennem en hurtig vedtagelse og gennemførelse af Kommissionens forslag om den nye overvågningsmekanisme. Passende finansielle instrumenter vil ligeledes blive nødvendige for at hjælpe nogle medlemsstater med at overvinde de vanskeligheder, de har på grund af de korte frister.

4.2.4. ØSU gav i sin udtalelse fra november 1989 om Det Europæiske Miljøagentur<sup>(2)</sup> udtryk for megen bekymring over forsinkelserne i og modstanden mod oprettelsen af agenturet og over den manglende enighed om, hvor det skal have sæde. Det har gentagne gange givet udtryk for denne bekymring i senere udtalelser. Det er indlysende, at Miljøagenturet vil være den bedste ramme for den foreslåede overvågningsmekanisme. Det foreliggende forslag fra Kommissionen er ligeledes vigtigt, fordi det delvis tager sigte på at overvinde disse forsinkelser og vanskeligheder ved at indføre en EF-mekanisme til at overvåge og gribe ind over for CO<sub>2</sub> og andre drivhusgasser på både EF- og nationalt plan.

4.2.5. Den foreslåede beslutning bygger på artikel 130 R og 130 S i EØF-traktaten (Fællesakten). ØSU er enig heri. I henhold til disse artikler skal EF tage hensyn til fordele og ulemper ved foranstaltningens gennemførelse eller manglende gennemførelse og basere sig på forurenere betaler-princippet, hvor der slås til lyd for at »internalisere« de eksterne omkostninger ved miljøskader<sup>(3)</sup>.

4.2.6. Dette princip er af særlig betydning i forbindelse med de skader, anvendelsen af energi forårsager. Det er derfor berettiget at fremme forebyggende tiltag, såsom en forbedring af energieffektiviteten.

4.2.7. ØSU støtter den foreslåede CO<sub>2</sub>-overvågningsmekanisme og EF's strategi, og godkender dermed det fælles stabiliseringsmål, som skal nås med tre foranstaltninger, der bygger på princippet om en ligelig fordeling af byrderne:

- 1) en udbygning af de ikke-fiskale foranstaltninger (SAVE og ALTENER-programmerne),
- 2) fiskale og økonomiske instrumenter, eventuelt med en afgift til fremme af energibesparelser og mindskelse af emissionerne, som dog ikke må føre til en forhøjelse af den samlede skattebyrde,
- 3) nationale gennemførelses- og suppleringsforanstaltninger.

#### 4.3. EF-tiltag og internationalt samarbejde

ØSU understreger behovet for en global løsning. Efter som CO<sub>2</sub>-emissionerne virker ind på hele jordkloden, må der findes en global løsning, som alle verdens lande, såvel industrilandene som udviklingslandene, deltager i. Selv om den industrialiserede del af verden hidtil har været den største CO<sub>2</sub>-emittent og forurener, tyder alt på, at CO<sub>2</sub>-emissionerne i udviklingslandene vil vokse særdeles hurtigt i de kommende år. EF's strategi og intervention bør derfor (netop for at tage hensyn til de forskellige vedtagne foranstaltninger og vanskelighederne på de forskellige områder) være rettet mod at få alle verdens lande, lige fra de mest industrialiserede til udviklingslandene og de østeuropæiske lande, til hurtigere at vedtage og gennemføre de aftaler og aktioner, der tager sigte på en løsning af CO<sub>2</sub>-problemet.

#### 4.4. Samarbejdet med udviklingslandene og Østeuropa

4.4.1. Man må være særlig opmærksom på at få inddraget udviklingslandene i de bestræbelser, der gøres på dette område. I dette øjemed må der så hurtigt som muligt indgås de nødvendige aftaler med disse lande og iværksættes passende foranstaltninger, herunder overførsel af teknologi og finansielle ressourcer.

4.4.2. Hvad angår de østeuropæiske lande, som er ansvarlige for en betydelig del af de pågældende emissioner, bør der hurtigst muligt foregå en erfaringsudveksling og skabes passende samarbejdsformer<sup>(4)</sup>, således at man undgår de ulemper og negative konsekvenser, som andre lande og områder med en kraftigere industri- og energikoncentration har oplevet. Man bør primært tilstræbe at støtte tiltag og løsninger,

<sup>(1)</sup> SEK(91) 1744 endelig udg., side 1.

<sup>(2)</sup> EFT nr. C 56 af 7. 3. 1990.

<sup>(3)</sup> EFT nr. C 332 af 31. 12. 1990.

<sup>(4)</sup> PHARE-programmet og Det Europæiske Energicharter.

som tydeligt fremmer energieffektiviteten og »miljø- og teknologi-saneringen«, og i den forbindelse tage hensyn til de forhold, der gør sig gældende i disse lande under deres komplicerede og vanskelige økonomiske omstrukturingsproces.

## 5. Særlige bemærkninger og forslag

5.1. Hvad angår strukturen i den nye mekanisme og de foreslåede procedurer, ønsker ØSU at fremsætte følgende bemærkninger, vurderinger og forslag til de enkelte artikler.

### 5.2. Artikel 1 — Overvågningsmekanisme

ØSU godkender forslaget og det yderst realistiske mål, men mener, at bestræbelserne på at tage hensyn til de forskellige interesser og situationer måske har medført, at der er blevet fastsat for lange tidsfrister. Den vigtigste foranstaltning til at opnå en stabilisering på 1990-niveauerne inden år 2000 vil således først blive iværksat i 1994 (det tidspunkt, der er fastsat for udarbejdelsen af de nationale programmer og fastsættelse af de nationale mål for 1996, 1998 og år 2000). Hvis det kommer til yderligere forsinkelser, uoverensstemmelser eller forsinkelser, kan man risikere, at projektet ikke giver de ønskede resultater. For at undgå sådanne vanskeligheder og en spredning af indsatsen ville det måske være nødvendigt at underbygge de mere langsigtede programmer med mere kortfristede nationale og EF-planer, der indeholder midtvejsmål, som man fastsætter og overvåger i fællesskab.

### 5.3. Artikel 2 — Definitioner

ØSU godkender definitionerne, som imidlertid kun omfatter følgende udtryk: CO<sub>2</sub>-emission, Fællesskabets CO<sub>2</sub>-stabiliseringsmål, nationale CO<sub>2</sub>-emissionsmål, nationalt program og emission af andre drivhusgasser. Definitionerne er meget korte og ufuldstændige og forklarer kun begrebernes generelle betydning. Det ville være ønskeligt, om der i denne artikel, i en anden artikel, eller i introduktionen blev givet en mere konkret beskrivelse af indholdet af de foranstaltninger, der skal iværksættes. Definitioner på »midtvejs-arbejdsplaner« eller »midtvejsfrister« kunne ligeledes indføjes i overensstemmelse med bemærkningerne til artikel 1.

### 5.4. Artikel 3 — Nationale og supplerende nationale programmer for CO<sub>2</sub>-emissionen

5.4.1. Der gives i forslaget kun en generel beskrivelse af, hvad de nationale programmer kunne indeholde. En

yderligere præcisering af deres indhold ville være nyttig med henblik på udarbejdelsen af EF's program. Selv om en sådan præcisering findes i andre dokumenter, ville den være yderst værdifuld for alle de berørte parter og ville under ingen omstændigheder forhindre medlemsstaterne i at udarbejde og tilpasse programmerne til deres særlige forhold. Hvad angår de supplerende nationale programmer, står det ikke klart, om redegørelserne kun handler om allerede iværksatte foranstaltninger (f.eks. i 1990) eller om egentlige programmer med forpligtelser og skridt, der skal tages for at stabilisere emissionerne på 1990-niveauerne inden år 2000, eller om det drejer sig om supplerende og særlige programmer for at tage hensyn til forskelligartede lokale og sektorielle forhold. ØSU mener, at en mere nøjagtig definition af indholdet og målet for de to typer nationale programmer kun kan bidrage til at gøre dem lettere at forstå og til at gøre dem mere effektive.

5.4.2. Eftersom miljøpolitikken i nogle medlemsstater henhører under de regionale myndigheder, forekommer det vigtigt — hvis overvågningssystemet skal fungere godt — at man sikrer sig et effektivt samarbejde med alle de kompetente myndigheder og især de regionale. ØSU ønsker at fremhæve dette punkt og opfordrer indtrængende til, at der bliver vedtaget de nødvendige bestemmelser herom.

### 5.5. Artikel 4 — Første evaluering af de nationale programmer

I denne artikel gives en klar beskrivelse af proceduren for vurdering af de nationale programmer, deres indpassning i EF's tiltag og eventuelle yderligere foranstaltninger. Det ville være hensigtsmæssigt at få afklaret, om disse yderligere foranstaltninger skal iværksættes på nationalt plan, EF-plan eller begge planer. Under alle omstændigheder vil anvendelsen af begge typer yderligere foranstaltninger være yderst nyttig for opnåelsen af stabiliseringsmålet under passende hensyntagen til princippet om en ligelig fordeling af byrderne. Hvad angår de yderligere nationale foranstaltninger, bør man anvende den udvalgsprocedure, der er fastsat i artikel 8.

### 5.6. Artikel 5 — Register og indberetning af oplysninger

ØSU udtrykker tilfredshed med, at EF og medlemsstaterne i fællesskab skal udarbejde registret over emissionerne, og at der skal tages hensyn til udviklingen i internationale metoder til beregning af emissioner. Det billiger ligeledes de andre punkter i artikel 5.

### 5.7. Artikel 6 — Gennemførelsen af de nationale programmer

ØSU godkender, at Kommissionen hvert tredje år aflægger en beretning for Rådet og Europa-Parlamentet, som

indeholder en gennemgang af fremskridt og problemer i de enkelte medlemsstater og i EF som helhed. Denne beretning bør dog — ligesom det foreliggende forslag — også tilsendes ØSU.

5.8. *Artikel 7 — Overvågning af CO<sub>2</sub>-emissionen og gennemgang af medlemsstaternes energipolitik*

Dette er en vigtig artikel, der tager sigte på »i videst muligt omfang at integrere« CO<sub>2</sub>-oplysningerne i

gennemgangen af medlemsstaternes energipolitik.

5.9. *Artikel 8 — Rådgivende udvalg*

Det planlagte udvalg vil som rådgivende organ komme til at spille en vigtig rolle i skabelsen af kontakter og informationsudvekslingen og vil således bidrage til at undgå forsinkelser og uoverensstemmelser samt lette samarbejdet, dataformidlingen og gennemførelsen af de planlagte foranstaltninger.

Bryssel, den 28. januar 1993.

Susanne TIEMANN

*Formand for*

*Det økonomiske og sociale Udvalg*

---

BILAG

til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse

**Forkaster ændringsforslag**

Følgende ændringsforslag, som opnåede mindst en fjerdedel af det samlede antal stemmer, blev forkasteret under forhandlingerne:

**Punkt 3.2.1**

Sidste punktum erstattes af følgende:

»Skønt disse ændringer synes at afspejle ændringer i oliepriserne, var skiftet fra forbrug af olie og kul til naturgas og kerneenergi, mens det samlede energiforbrug var stigende, en faktor af større betydning for stabiliteten i den foregående periode.«

*Begrundelse*

Indlysende.

*Afstemmingsresultat*

18 stemmer for, 40 stemmer imod, 5 stemmer hverken for eller imod.

---